

Kriterier for fritidskortet

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) er en paraplyorganisasjon for 97 frivillige og demokratiske barne- og ungdomsorganisasjoner med om lag 450 000 medlemskap og om lag 11 000 lokallag.

Vi viser til mail sendt den 2. september 2021 fra Bufdir, angående endringer i kriterier for fritidskortordningen. LNU er glade for at vi har fått mulighet til å komme med våre innspill tidlig i denne prosessen. Vi kommer i dette svaret til å kommentere de punktene vi mener slår uheldig ut for våre organisasjoner i de nye forslagene til kriterier som er skissert.

Vi skulle sett at innspillsrunden varte lengre, så den var i tråd med utredningsinstruksen på tre måneder. Det ville sikret oss en bedre mulighet til å få reelle innspill fra våre medlemsorganisasjoner. Derfor håper vi det legges opp til tre måneders høringsfrist for innspill i kommende prosesser.

Overordnet kommentar

Barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge representerer et stort mangfold av aktiviteter, interesser og verdier, og er svært viktige arenaer for barn og unges fritid. Organisasjonene er demokratisk styrt av barn og unge selv, og fungerer derfor som skoler i demokrati for de som deltar. Verdien av ikke bare å delta i et fritidstilbud, men å bli tatt på alvor som medvirkende medlem på egen fritidsarena må ikke underslås i utformingen av fritidskortet. Det er derfor avgjørende viktig at barne- og ungdomsorganisasjonenes aktiviteter kan godkjennes til fritidskortet.

Flere av kriteriene vil slå negativt ut for våre medlemsorganisasjoner, og noen av dem vil diskvalifisere våre medlemsorganisasjoner fra å ta del i fritidskortordningen. Dersom forslaget fra direktoratet skulle bli stående, håper vi at det er mulig å legge opp til unntaksbestemmelser som sikrer at de frivillige barne og ungdomsorganisasjonene også har mulighet til å ta del i denne ordningen.

Krav til aktiviteter

1. *Aktiviteten skal være en fast, organisert fritidsaktivitet som gir mulighet til tilhørighet over tid*

LNU har ingen innvendinger til dette punktet.

2. *Aktiviteten må gjennomføres minimum 5 ganger per halvår*

I flere barne- og ungdomsorganisasjonenes er aktiviteten ofte varierende ut fra årstid og hvor de befinner seg i organisasjonens årshjul. At kravet til antall aktiviteter som skal tilbys i halvåret skal være så høy som 5 mener vi er feil. I støtteordningen Frifond organisasjon stilles det krav om at lokallaget må ha minst en medlemsrettet aktivitet i året, hvor årsmøtet ikke teller. Dersom kravet til fritidskortet er såpass mye høyere enn kravet for å motta Frifond mener vi er problematisk.

Det er ikke alle lokalledd som har kapasitet til å lage en plan for aktiviteter lang tid i forveien, og for mange aktiviteter som er drevet av barn og unge selv er det heller ikke hensiktsmessig. Her er det store ulikheter mellom aktivitetene. Et eventuelt antallskrav må være tillitsbasert og ikke føre til unødvendig byråkrati og profesjonalisering av frivillig drevne aktiviteter.

For flere av våre organisasjoner vil aktiviteten som gir støtte gjennom fritidskortet dreie seg om de større arrangementene organisasjonene tilbyr. Dette kan være sommerleirer, seminarer, konferanser og lignende. At organisasjonene skal planlegge for at en slik aktivitet skal skje på hver sin halvdel av året, mener LNU at griper inn i organisasjonenes selvstendighet.

Vårt forslag er at det legges inn et unntak for barne- og ungdomsorganisasjoner som er registrert i Frivillighetsregisteret. Barne- og ungdomsorganisasjoner er definert i Kulturdepartementets *Veileder: Forenkling av statlige tilskuddsordninger for frivillige organisasjoner* som «organisasjoner hvor et flertall av medlemmene er under 26 år».

3. Mulighet for prøveperiode før man benytter fritidskortet til å betale for aktiviteten.

Vi ser ikke dette punktet som problematisk, siden det er praksis i de fleste frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner. Det er viktig å påpeke at de demokratiske møtene i organisasjonene, årsmøter og representantskap, ikke kan omfattes av et slikt kriterium fordi medlemskap gir møterett.

Krav til aktivitetstilbyder

1. Aktivitetstilbyder må ha organisasjonsnummer

I noen av barne- og ungdomsorganisasjonene i LNU så har ikke alle lokallagene organisasjonsnummer. Det bør derfor legges opp til et unntak hvor dette kravet kan sees bort fra så lenge *sentralledet* har organisasjonsnummer og er registrert i Frivillighetsregisteret.

2. Trenere/aktivitetsledere skal ha gyldig politiattest.

LNU anerkjenner at avkreving av politiattest er et viktig tiltak for å forebygge seksuell overskridende adferd i deler av frivillig sektor, og vi oppfordrer våre organisasjoner til å bruke politiattest målrettet når det er hensiktsmessig. Samtidig er tiltaket kun ett av flere i et godt forebyggende arbeid, og det er et ressurskrevende tiltak som for en del organisasjoner bare vil ha begrenset effekt.

Dette vil for flere av våre medlemsorganisasjoner bli kriterium som diskvalifiserer dem fra å ta del i fritidskortordningen. Barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge er tuftet på at barn og unge driver og leder aktivitetene selv. Mange av våre ledere er under myndighetsalderen, noen er rett over eller rett under, og mange fyller 18 år mens de er aktivitetsledere. Et absolutt krav vil derfor legge opp til regler og kriterier som griper direkte inn i organisasjonenes autonomi og påvirker hvem som kan gjennomføre aktiviteter og ikke, og pålegger en betydelig administrativ byrde. Dette er også en aldersgruppe hvor effekten av politiattest er lav fordi det er personer som ytterst sjelden har et rulleblad.

Barne- og ungdomsorganisasjonene er allerede i en presset ressursituasjon, og de må selv kunne vurdere om arbeid med å innhente politiattest i et så stort omfang vil ta ressurser fra

annet viktig forebyggende arbeid. At de frivillige organisasjonene selv skal kunne gjøre slike vurderinger er dessuten i tråd med regjeringens ambisjon om å sikre en «sterk og uavhengig» frivillig sektor.

Etter vårt syn bør derfor kravet om politiattest fjernes. Sekundært bør det legges opp til et unntak for barne- og ungdomsorganisasjoner som er registret i Frivillighetsregisteret.

Vi viser for øvrig til vårt svar i høring om [politiattest](#)¹ fra 2019. Her problematiserer vi også hva som kan regnes som «gyldig» politiattest når adgangen til å kreve fornyet vandelsattest etter en viss tid er svært begrenset, og tar til ordet for at fornyelse må bli mulig etter 3 eller 5 år.

3. Aktiviteter som skal betales med fritidskortet må være registrert i fritidsregisteret.

LNU er svært kritisk til at fritidskortet skal føre til et behov for et nytt offentlig register. Et mål i regjeringens frivillighetsmelding er at frivilligheten skal slippe unødvendig byråkrati. Å opprette et nytt register hvor organisasjonene må gi opplysninger som de ellers allerede gjør i andre registre virker for oss helt unødvendig.

Fritidskortet kan ikke medføre at organisasjonene blir pålagt unødvendig administrative oppgaver. I dag har vi allerede et register for å bli vurdert som en frivillig organisasjon i Frivillighetsregisteret. Dersom det er et behov for å differensiere mellom de ulike frivillige organisasjonene, så kan det enkelt fikses ved å ha en funksjon i Frivillighetsregisteret som muliggjør dette. Dette er et register organisasjonene kjenner godt. LNU ber derfor Bufdir om å skrote planen om å opprette et Fritidsregister, og at det ikke stilles som krav for å kvalifisere til fritidskortet.

4. Pris på aktivitet skal ikke gå utover normal prisvekst.

I mange barne- og ungdomsorganisasjoner er medlemskontingenten ned mot det laveste tillatte nivået for å kvalifisere til grunnstøtte (50 kroner). De som har noe høyere medlemsavgift forsøker etter beste evne å holde den så lav som mulig, for at terskelen for å melde seg inn i organisasjonen lavest mulig. Inntektene fra medlemsavgiften/deltakeravgiften for de som deltar på ulike aktiviteter er sjelden nok til å dekke prisen på et arrangement i frivilligheten og utgjør en brøkdel av organisasjonens budsjett.

Det er antallet deltakere som styrer inntektene og utgiftene på en aktiviteter. Ved å binde prisen til normal prisvekst står dermed organisasjonene i fare for å ikke kunne utvide eller utvikle et arrangement. Hvis en organisasjon ønsker å utvikle et tilbud, øke antallet tilbudet skal nå ut til og drive med nyskapning, kan også et prisvekstkriterium slå negativt ut.

Et eksempel kan være at en organisasjon som tidligere har hatt et deltaker antall som er forenlig med å gjennomføre aktiviteten sin i egne lokaler, får tilvekst av deltakere og blir nødt til å søke lokale på det private markedet. Hvis prisen for å gjennomføre aktiviteten da går opp som følge av at lokalene er dyrere, vil organisasjonen med dagens forslag til kriterium ikke kunne kreve kostnadene dekket om det er en kostnadsvekst som går utover prisvekst. I en

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---politiattest/id2663177/?uid=448foa13-8ae7-4daf-b205-42fofe9511e9>

slik situasjon vil organisasjonen selv måtte dekke merkostnaden, eller holde deltakerantallet lavere enn de ønsker.

Vi mener intensjonen i forslaget er godt, og i tråd med arbeidet som de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene har gjort over en lengre periode. Likevel er det problematisk å binde det opp til prisvekst.

Barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge har ingen grunn til å drive aktivitet som priser noen ut. LNU håper derfor at Bufdir enten fjerner kravet. Sekundært bør et slikt krav kun gjelde kommersielle aktører som ønsker å tilslutte seg fritidskortet.